راهنمای حجّاج بیت الله الحرام

حوزهٔ نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

راهنمای حجاج بیت الله الحرام

نویسنده:

نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

ناشر چاپی:

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

راهنمای حجاج بیت الله الحرام

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : راهنمای حجاج بیت الحرام/ [تهیه‌کننده] حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

مشخصات نشر : تهران: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، []۱۳۷۱.

مشخصات ظاهری : ۷۵ص؛ ۱۲ x۲۰س‌م

شابک : ۲۵۰ریال

موضوع : حج -- راهنماها

شناسه افزوده : حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

رده بندی کنگره : BP۱۸۸/۸/ر۲ ۱۳۷۱

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۳۵۷

شماره کتابشناسی ملی : م۷۸-۲۴۱۲۰

ص:۱

دعای سفر

اشاره

«سُبْحانَ الَّذی، سَخَّرَ لَنا هذا وَما کُنّا لَهُ مُقْرِنینَ، وَانّا الی رَبّنا لَمُنقَلَبُونَ. اللّهُمَّ انی اعُوذُبِکَ مِن وَعْثاءِ الَّفَر، وکأبَةِ الْمُنْقَلَبِ، وسُوء المَنْظَرِ فی الأهْلِ والْمالِ والوَلَدِ. اللّهُمَّ انْتَ عَضُدیَ وَناصِرى، بِکَ أهُلُّ وَ بِکَ أسیرُ. اللّهمَّ انّی اسْأَلُکَ فی سَفَرى هذا السُّروُرَ والْعَمَلَ بِما یُرْضیکَ عَنّی. اللّهُمَّ اقْطَعْ عَنّی بُعدَهُ ومَشَقَّتَهُ وَاصْحِبْنِی فیهِ، وَاخْلُفْنی فی اهْلی بِخَیْر، لاحَولَ ولاقُوَّةَ الّا بِاللّهِ العَلیِّ العَظیم. اللّهُمَّ انّی عَبْدُکَ، وَهذا ما سَخَّرْتَهُ لی مِنَ المَرْکُوبِ، والوَجْهُ وَجْهُکَ، والسَّفَرُ الَیْکَ، وَقَدِ اطَّلَعْتَ عَلی مالَم یَطَّلِعْ عَلَیْهِ احَد غَیْرُکَ. فَاجْعَلْ سَفَرى هذا کَفارةً لِما قَبْلَهُ مِن ذُنوُبی وکُنْ عَوْناً لی عَلَیْهِ، واکْفِنی وَعْثَهُ وَ مَشَقَّتَهُ وَلَقِّنی مِن القَولِ والعَمَلِ رِضاکَ فانَّما انَا عُبْدُکَ وبِکَ وَلَکَ».

ص: ۲

پاک و منزه است خداوندی که این مرکب را مسخّر ما ساخت و اگر لطف و عنایت او نبود ما هرگز توان تسخیر آن را نداشتیم و ما بسوی پروردگارمان باز می گردیم. هیچ جنبش و نیرویی جز به یاری خداوند نیست.

بار خدایا! از دشواری سفر، و اندوه مراجعت، و مشاهده ناگواری‌ها در خانواده و مال و فرزندم به تو پناه می‌برم.

خداوندا! تو یار و یاور منی، با کمک تو کوچ نموده و مسافرت می کنم.

پروردگارا! از تو می‌خواهم تا در این مسافرت شادمانی و عملی که موجب خشنودی توست به من عنایت فرمایی.

معبودا! دوری و سختی راه را بر من آسان فرما، مرا در این سفر همراه باش و خیر و نیک بختی را در غیاب من در خانواده‌ام مقدّر فرما که هیچ قدرت و حرکتی جز به یاری خداوند بزرگ میسر نیست.

بار خدایا! همانا من بنده تو هستم و تو بودی که این وسیله را در اختیارم گذاشتی، قصد و نیت من توئی، و سفرم به سوی توست.

خداوندا! تو بیش از هر کس دیگری بر اسرار من

ص: ۳

آگاهی پس مرا یاری کن تا در این سفر گناهان گذشته خود را جبران نموده و بر آنها خط بطلان بکشم.

معبودا! توان تحمل دشواری و مشقت مسافرت را به من عنایت فرما.

خداوندا! به من بیاموز تا در کردار و سخن خشنودی ترا بجویم، همانا من بنده تو هستم و برای تو و بسوی تو رهسپارم.

ص: ۴

بـا درود و سـلام به روح مطهر و منـور رهـبر کـبیر انقلاب و بنیانگـذار جمهوری اسـلامی حضـرت امـام خمینی و به ارواح شـهدای عظیم‌الشأن انقلاب و جنگ و با آروزی طول عمر و سلامتی برای رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیهٔ‌الله خامنه مدظله.

بعثه مقـام معظم رهبری و سازمـان حـج و زیـارت نظر شـما خواهران و برادران عزیز و گرامی، حجـاج بیت‌الله الحرام را به این نکات جلب می‌نماید:

«ان اوّل بیت وضع للناس للـذی ببکـهٔ مبارکا وهـدی للعالمین، فیه آیات بینات مقام ابراهیم و من دخله کان آمنا، ولله علی الناس حج البیت من استطاع الیه سبیلا ومن کفر فان الله غنی عن العالمین».

ص: ۵

شناخت خدا، و ورود به محفل انس و محبت، و محراب بندگی و عبادت و اتصاف بهصفات ربوبی، تخلق به اخلاق الهی، و تحصیل مرتبه خلیفۀاللهی، هدف اساسی آفرینش را تشکیل می‌دهند.

رسیدن به این اهداف والاـ و مقدس، مستلزم بهره‌وریصحیح از «وحی»، و به کارگیری بجا و به موقع «عقل» و توجه دائم به ذات اقدس پروردگار و خالص ساختن یاد او، و تحمل رنج‌ها و سختی‌های راه خدا، و خویشتن‌داری از آلوده شدن به حطام دنیوی و رذائل اخلاقی است. تا ظاهر آراسته گردد و باطنصفا یابد، و جان جلا پیدا کند، و راه به سوی پروردگار مهربان روشن شود.

بر این اساس، خداوند منان برای هدایت انسان‌ها «پیام» و «پیام‌آوران» را فرستاد، و ثقل را حجت قرار داد، و احکام و دستورات را مقرر فرمود، تا زمینه «خودسازی» و سازندگی میسر گردد، و راه عبودیت هموار و حجت بالغه الهی تمام. حضرت امام راحل رحمه الله می‌فرمایند: «تمام مسائل برای معنویات است، پیغمبرها هم که آمدند و احکام را منتشر کردند، برای این است که مردم را تزکیه بکنند «یزکیهم ویعلمهم الکتاب» همه برای این آمدند

ص: ۶

که مردم را با مبدأ وحی آشنا کنند، سیر الی الله بدهند، هدایت بهصراط مستقیم بکنند». تا انسان (این گل سر سبد آفرینش) چه کند؟ و کدام راه برگزیند؟ راه وفاق یا طریق خلاف؟! «انا هدیناه السبیل اما شاکرا واما کفورا».

نظری بر محتوای برخی احکام عبادی اسلام:

هم‌اکنون محتوای برخی از دستورات عبادی را مرور کنیم تا مطلب روشن‌تر شود:

نماز: نماز طهارت است، توجه قلب است، ذکر الله است، ارتباط با خدا است، عبادت است، اظهار بندگی و نیازمندی است، وسیله وصل است، معراج مؤمن است، و قربان کل تقی.

روزه: روزه، امساک است، کف نفس است، ریاضت است، تزکیه است، تصفیه است، مبارزه با هواهای نفسانی و خواهش‌های شیطانی است، پرهیز است و رسیدن به تقوی.

انفاقات مالی: انفاقات مالی تطهیر اموال است، و تزکیه نفوس، و تمرین قطع علائق از حطام دنیا.

انفاقات جانی: انفاقات جانی موجب اعتلای کلمه

ص: ۷

حق، و تحصیل عزت و آبرو است.

و اما حج: درباره حج بیت‌الله باید گفت: «آنچه خوبان همه دارند تو تنها داری» زیرا به فرموده مؤلف کتاب محکم «جواهر الکلام» مرحوم آیهًالله العظمی حاج شیخ محمد حسین نجفی رحمه الله «الحج ریاضهٔ نفسانیّهٔ، وطاعهٔ مالیّهٔ، وعبادهٔ بدنیّهٔ قولیّهٔ وفعلیّهٔ وجودیّهٔ وعدمیّهٔ».

یعنی اعمال حج، مجموعه‌ای است از ریاضت دادن نفس بر ترک خواسته‌ها، و دگرگون سازی عادت‌ها، و برنامه جامعی است در زمینه خودسازی و فرمان‌بری خداوند است، در امور مالی، و گذشت از دنیا و ثروت است، مانند پرداخت زکات، خمس وصدقات.

و هم تحرک و تلاش و عبادت بدنی است مانند: طواف، نماز، سعی، رمی و ... و دستوراتی که برخی را باید انجام داد و بعضی را باید ترک نمود.

پس حج از آن جهت که ذکر الله است و در عین حال تلاش و تحرک بدن را لازم دارد مانند نماز است.

و از آن جهت که در آن رنج‌ها و سختی‌ها مثل جهاد است.

ص: ۸

و از حیث خودداری و کف نفس از مشتهیات مثل روزه است.

و از آن نظر که مستلزمصرف مال است، مانند زکات و انفاقات است.

و با این همه نتایج و آثار معنوی و سازنده، که در حج وجود دارد، درس‌هایی از ایمان و اخلاص، وصحنه‌هایی از مقاومت و ایثار، و مناظری از ترک دنیا، و انتقال به عالم آخرت، و حشر و نشر، و گرفتاری‌های خاص روز قیامت را به زائران خانه خدا می‌آموزد. و به تعبیر حضرت امام خمینی رحمه الله:

«مناسک حج مناسک زندگی است و از آنجا که جامعه اسلامی از هر نژاد و ملتی باید ابراهیمی شود تا به خیل امت محمدصلی الله علیه و آله پیوند خورد و یکی گردد و ید واحده شود، حج تنظیم و تمرین و تشکل این زندگی توحید است، حج عرصه نمایش و آئینه سنجش استعدادها و توان مادی و معنوی مسلمانان است».

پس توفیق شرکت در کنگره شکوهمند، و اجتماع عبرت‌آموز و انسان‌ساز حج، می‌تواند بهترین فرصت و مناسبت‌ترین زمینه را در اختیار برادران و خواهران قرار

ص: ۹

دهد، که از میان میلیون‌ها مسلمان ارزومند موفق به برگزاری حج و حضور در مواقف و مشاعر، و انجام مناسک و شعار، شده‌اند. البته، دست یافتن به اهداف بلند و ثمرات شیرین، اسلامی- انسانی این فریضه الهی، مشروط است، به داشتن شناختی دقیق و همه جانبه، و عملیصحیح و بر اساس موازین، از حج اسلامی، بویژه ابعاد ژرف معنوی و اسرار گسترده باطنی آن، وگرنه هیچ‌گاهصورت عاری از معنا و جسم خالی از روح، آن آثار شگفت معنوی و نتایج و منافع عظیم سیاسی- اجتماعی و اقتصادی را نخواهد داشت. و به فرموده حضرت امام رحمه الله: «حج برای نزدیک شدن، و اتصال انسان بهصاحب‌خانه است، و حج تنها حرکات و اعمال و لفظها نیست، و با کلام و لفظ و حرکت خشک، انسان به خدا نمی‌رسد».

بنابراین باید هر فرد مسلمانی که عازم زیارت بیت‌الله می‌شود، علاوه بر مسائل و آداب ظاهری این فریضه بزرگ الهی، به فراگیری و شناخت و درک مقاصد باطنی و اسرار معنوی، به فراگیری و شناخت و درک مقاصد باطنی و اسرار معنوی حج بپردازد. تا با توفیق زیارت خانه خدا و حضور در مواقف و مشاعر، جوهر حج را که «هجرت به سوی

ص: ۱۰

خدا است» در سرّ ضمیرش زنده سازد. و خانه دل را براستی بیت حق گرداند.

اگرچه مع الأسف کم نیستند کسانی که بار سفر می‌بندند و زحمت طی‌طریق به خود می‌دهند و به حج می‌روند و پا جای پای ابراهیم و اسماعیل و هاجر می‌گذارند، ولی به راهی که رسول خداصلی الله علیه و آله هموار کرده نمی‌روند، و نمی‌دانند هدفشان از این مسافرت چیست؟! و خدا از آنها چه خواسته؟ و به فرموده حضرت امام امت قدس سره: «میلیون‌ها مسلمان هر سال به مکه می‌روند و پا جای پای پیامبر و ابراهیم و اسماعیل و هاجر می‌گذارند. ولی هیچکس نیست که از خود بپرسد، ابراهیم و محمد علیهما السلام، کی بودند و چه کردند؟ هدفشان چه بود؟ از ما چه خواسته‌اند؟ گویی به تنها چیزی که فکر نمی‌شود، به همین است. مسلّم حج بی‌روح و بی‌تحرک و قیام، حج بی‌برائت، حج بی‌وحدت، و حجی که از آن هدم کفر و شرک بر نیاید حج نیست».

پس ای برادر و خواهری که آهنگ سفر کرده‌ای، می‌دانی که رهسپار کدامین دیاری؟ و به کجا می‌روی؟ و برای چه می‌روی؟ و بر کی وارد می‌شوی؟ و به فرموده

ص: ۱۱

امام راحل رحمه الله:

«مهم آن است که حاج بداند که کجا می‌رود، و دعوت چه کسی را اجابت می‌کند؟ و میهمان کیست؟ و آداب این میهمانی چیست؟ و بداند هر خودخواهی، و خودبینی با خداخواهی مخالف است، و با هجرت الی الله مباین، و موجب نقض معنویت حج است».

آری تو عزم دیاری دوست داری، سرزمینی که در آن خانه خدا است، نخستین خانه‌ای که برای مردم بنا نهاده شده: خانه کعبه.

می‌روی تا در سرزمین وحی، در کنارکعبه معظمه با خدایت پیمان ببندی که همچون بابنش حضرت ابراهیم خلیل و پاسدار حرمتش حضرت محمد امین علیهما السلام حاکمیت بت‌ها و بت‌پرستان را بر سرنوشت خود و بندگانش پذیرا نباشی.

و همواره مبارزه بی‌امان را با مستکبرین و مفسدین فراموش نکنی.

و تا ابدیت، سر از عبودیت و بندگی حضرت حق برنتابی.

پس باید که حرمت این سفر و احترام هم‌سفرها را

ص: ۱۲

بـداری، و قوانین و مقررات را محترم شـماری، و آداب حـج و زیارت را بـدانی، و غرض الهی حج و زیارت را به اغراض حیوانی و خواهش‌هـای نفسـانی و اعمـال و رفتـار غیراسـلامی- انسـانی- آلوده نسازی و اخلاص در عمل را که اساس بنیان آن است فراموش نکنی، تـا خداونـد به لطف و کرمش توفیق بهره‌منـدی از آن مواقف کریمه، و مشاهـد مشـرفه و امـاکن و مراقـد متبرکه را مرحمت فرمایند.

حضرت امام رحمه الله در این رابطه می‌فرمایند:

«واز مهمـات در همه عبـادات، اخلاص در عمل است، که اگر خـدای ناخواسـته کسـی عملی را برای خودنمایی و عرضه به دیگران انجـام دهـد، و خوبی عملش را به رخ دیگران بکشـد عمـل او باطـل است، و حجـاج محترم مواظب باشـند که رضای غیرخـدا را در اعمال خود شرکت ندهند».

ص: ۱۳

رهنمودهای حضرت امام خمینی «قدس سره» به زائرین بیت‌الله الحرام

اشاره

ص: ۱۴

رهنمودهای معنوی:

۱- «مراتب معنوی حج که سرمایه حیات جاودانه است و انسان را به افق توحید و تنزیه نزدیک می‌نماید حاصل نخواهد شد مگر آنکه دستورات عبادی حج به طورصحیح و شایسته و مو به مو عمل شود. و حجاج محترم و روحانیون معظم کاروان‌ها تمام همّ خود راصرف در تعلیم و تعلم مناسک حج کنند».

۲- «جهات معنوی حج بسیار است و مهم آن است که حاج بداند که کجا می‌رود؟ و دعوت چه کسی را اجابت می‌کند؟ و میهمان کیست؟ و آداب این میهمانی چیست؟ و بداند هر خودخواهی و خودبینی با خداخواهی مخالف است و با هجرت الی الله مباین و موجب نقض معنویت حج است و اگر همین یک جهت عرفانی و معنوی برای انسان دست دهد و لبیک به راستی مقرون به ندای حق تعالی تحقق حقیقی یابد، انسان در همه میدان‌های سیاسی و اجتماعی و فرهنگی و حتی نظامی پیروز می‌شود و برای

ص: ۱۵

چنین انسانی شکست مفهومی ندارد.

خداوند تعالی شمه‌ای از این سیر معنوی و هجرت الهی را نصیب همه ما فرماید».

۳- حـج برای نزدیـک شـدن و اتصـال انسان‌هـا بهصـاحب خانه است و حـج تنها حرکات و اعمال و لفظها نیست و با کلام و لفظ و حرکت خشک، انسان به خدا نمی‌رسد ...».

۴- «شــما امروز در ایـن سـفر در بـوته امتحـان قرار داریـد چـون نمـونه و الگـویی از ملـت ایران هستیـد و بایـد بدانیـد کـه چشـمان کنجکاوصدها هزار زائر که از اطراف جهان حول مرکز وحی گرد آمده‌اند با دقت حرکات و اعمال شما را تحت نظر دارند».

۵- «در هر حـال زائران ایرانی به نقش و رسـالت خود در تمامی مراحل حـج توجه کننـد که تمامی اعمال و رفتار آنان با دقت مورد توجه و نظر دوستان و دشمنان انقلاب است.

ص: ۱۶

و دشمنان انقلاب درصدد دست یافتن به سوژه‌ای ولو مختصر جهت تخریب قداست و اعتبار الهی مردم کشور ما می‌باشند.

و دوستان و طرفداران انقلاب مشتاق آشنایی با روش و سیره و خصوصیات این ملتی که آوازه نام و نشانش به یاری خداوند در سراسر عالم طنین افکنده است گردیده‌اند».

۶- «اشخاصی که حج می‌روند هم باید توجه بکنند که خدای نخواسته حجشان مخلوط به معصیت نشود همه‌اش اسلام و همه‌اش عبادت باشد.

راهپیمایی‌ها عبادت باشد نه معصیت، شعارها عبادی باشد نه معصیتی، و جوری باشد که برای خدا باشد.

نه این طور نیست که هرکس هر کاری دلش می‌خواهد بکند و به هرکس می‌خواهد بد بگویند.

باید این مسائل روی برنامهصحیح که از قبل ریخته می‌شود باشد».

۷- «زائرین محترم که در جوار خانه خدا و محل

ص: ۱۷

رحمت او هستند با همه بندگان خدا با رفق و مروت و اخوت اسلامی رفتار نمایند و همه را بدون در نظر گرفتن رنگ و زبان، منطقه و محیط از خود بدانند و همه با هم ید واحده قرآنی باشندتا بر دشمنان اسلام و انسانیت چیره شوند».

۸- «این سفر الهی را شما می‌روید و رجم شیطان می‌کنید اگر چنانچه خدای نخواسته خودتان از جنود شیطان باشید خودتان را هم رجم می‌کنید.

شما باید رحمانی بشوید تا رجمتان رجم جنود رحمانی به شیطان باشد».

۹- «به حجاج محترم ایرانی که حامل پیام اسرام و قرآن کریمند و حامل پیام انقلاب اسلامی می‌باشند سافرش کرده و می‌کنم که در آن مواقف شریعه چه در مکه معظمه و چه در مدینه منوره، مدارا با مسلمین و مسالمت را حتی با مأمورین آنجا از دست ندهید.

و در آن مراکز که محل امن است به مقابله بر نخیزید و با همه با اخلاق انسانی- اسلامی برخورد کنید و با نصیحت

ص: ۱۸

برادرانه و موعظه حسنه، همه مسلمانان را از اعمال خشونت بازدارید و به دستور خداوند تعالی با جاهلان مدارا نمایید».

۱۰- «به زائرین محترم تذکر می‌دهم که در این مواقف معظمه و در طول سفر به مکه مکرمه و مدینه منوره از انس با قرآن کریم اینصحیفه الهی و کتاب هدایت غفلت نورزید که مسلمانان هرچه دارند و خواهند داشت در طول تاریخ گذشته و آینده از برکات سرشار این کتاب مقدس است».

۱۱- «از مهمات در همه عبادات، اخلاص در عمل است که اگر خدای نخواسته کسی عمل را برای خودنمایی و عرضه به دیگران انجام دهد و خوبی عملش را به رخ دیگران بکشد عمل او باطل است و حجاج محترم مواظب باشند که رضای غیر خداوند را در اعمال خود شرکت ندهند».

۱۲- «در اماکن مقدسه خدا را بخوانید و با دعا و نیایش روح خود را پالایش کنید. آنهایی که به خیال

ص: ۱۹

خودشـان مردم را از دعـا و ذکر، پرهیز می‌دهنـد تـا مردم به دنیـا بپردازنـد می‌داننـد که همین دعا آدم را می‌سازد اقامه عـدل را دنیا همین انبیایی کردند که اهل ذکر و فکر و همه چیز بودند، قیام ضدّ ستمگرها را همین‌ها کردند».

تذکرات به روحانیون:

۱- «لازم است به حضـرات آقایان علما و روحانیون محترم کاروان‌ها تذکر دهید که قبل از حرکت مجالسـی تشـکیل دهند و حجاج محترم را با مسائل شرعی و وظایف انسانی آشنا کنند».

۲- «یکی دیگر از وظایف مهم هم قضیه آشنا کردن مردم است به مسائل حج، آدم بسیار می‌بیند که حج می‌روند، زحمت می‌کشند لکن مسئله حج را نمی‌دانند و آنجا گرفتار می‌شوند ....

بایـد آقایان برای مردم جلسه درس قرار بدهند و به مردم آداب حج، اجبات حج و محرمات حج را بگویند آدابش هم نشد، نشد اما محرمات و واجبات را به مردم

ص: ۲۰

تعلیم کنند و این جلسات را هر روز داشته باشند.

مردم هم موظفند که بروند پیش آقایان و در این درس‌ها شرکت بکنند و مسائل حج را یاد بگیرند که بعدها وقتی آمدند گرفتار نشوند که من طوافم چه جوری بود آیا درست است یا نه؟»

۳- روحانیون و مدیران و مسئولین محترم کاروان‌ها و حج با توجه به مسئولیت خطیری که در اداره و توجیه زائرین محترم پذیرفته‌اند و با در نظر گرفتن شرایط استثنائی کشور جمهوری اسلامی ایران باید تمام همت و تلاش خود را در برگزاریصحیح و منظم حج بکار گیرند و با سعهصدر و بدور از هرگونه توقع و منتی زائران محترم بیت‌الله را در آموزش و تعلیم مناسک و مسائل حج همراهی نمایند.

و متناسب با حضور قشرهای مختلف اعم از بی‌سواد و باسواد برای آنان برنامه‌ریزی کنند و از نقش سازنده خود و تأثیر بزرگی که حج برای همیشه در سرنوشت انسان می‌گذارد غافل نشوند، چرا که در آن فضا و شرایط معنوی همه دل‌ها برای تحول و پذیرفتن حق آماده است».

ص: ۲۱

«یکی از فرصت‌های بسیار مناسب و مغتنم برای روحانیون ارتباط باصاحب‌نظران و اندیشمندان و علمای کشورهای اسلامی است. هرچند که استکبار جهانی و یا سران بعضی کشورهای اسلامی به شدت از این نوع ملاقات‌ها و رابطه‌ها بیمناک و از آن جلوگیری و مراقبت می‌نمایند. ولی برنامه‌ریزی سالم و استفاده کردن از این موقعیت مناسب برای تبادل افکار و اندیشه‌ها و پیدا کردن راه‌حل برای معضلات جوامع اسلامی از خواسته‌های جمهوری اسلامی ایران بوده است. و در این فرصت مغتنم روحانیون معظم و مسئولین تبلیغات حج برای انتقال تجارب انقلاب و ارائه خط مشی‌های سیاسی در پرتو احکام قرآن و نقش عظیم روحانیت اسلام در رهبری مردم و جامعه نقش کارسازی باید ایفاء بنمایند».

۵- «و به روحانیون محترم عرض می‌کنم که علاوه بر آنکه مسائل را به طور وضوح که همه‌کس بفهمد در جلسات متعدد به گروه خود یاد دهید در وقت اعمال آنان

ص: ۲۲

نیز مواظب آنها باشید و آنها را هدایت فرمایید».

۶- «روحانیون عزیز در عین حالی که مسائل را به طور واضـح و دقیق بیان می کنند، ولی از مشکل تراشـی و حالت‌های وسواس گونه که زائران را در شک و تردید و احتیاطهای بی‌مورد قرار می‌دهند خودداری کنند.

چرا که وسواس در برنامه و عبادت‌ها و ادعیه موجب کسالت و بی‌توجهی در واجبات می‌شود».

۷- «از مسائل دیگری که آقایان روحانیون که در کاروان‌ها هستند باید به مردم بگویند امور سیاسی است که در حج واقع می‌شود و بایـد روی نظـام باشـد. اینکه هرکس خودش بخواهـد یک کاری بکنـد درست نیست و این هرج و مرج همیشه غلط بوده، هر امری بایـد یک نظمی داشـته باشـد، برای فلان امر می‌خواهنـد اجتماع کننـد باید کسـی که متکفل امور حج است برنامه بدهد و روی آن برنامه عمل بکننـد هرکس یا هر گروهی خودش علیحـده روی مـذاق خودش که بین مذاق‌ها اختلاف هم خیلی هست بخواهد عمل کند آنجاها گرفتاری پیدا می‌شود، و بدتر از

ص: ۲۳

آن این است که گاهی برای جمهوری اسلامی اسباب وهن شود نباید کاری بکنند که برای جمهوری اسلامی یک بدنامی پیدا شود».

تذکرات به زائرین:

۱- «از زائران محترم کشور ایران تقاضا دارم که توجه کنند از چه کشوری می‌روند؟ و به سوی کی رو آورده‌اند؟ از کشوری می‌روند که برای اسلام عزیز و اجرای احکام نورانی آن بجای احکام طاغوت بپا خواسته و زن و مرد و پیر و جوان هرچه داشته‌اند فدا کرده‌اند .... و بسوی کشوری می‌روند که خانه خداوند تعالی و کعبه آمال انبیاء عظام و اولیاء کرام و محط وحی و مهبط جبرئیل امین و ملائکهٔ الله است ....

و به سوی مدینه محمدصلی الله علیه و آله می روند تا محمدی شوند و چگونه زیستن و چگونه مجاهدت کردن و چگونه رفتن به سوی معشوق را بیاموزند، رفته‌اند به سوی قبر رسول عظیم‌الشأن و قبور اولیاء عظیم المنزله‌ای که لحظه‌ای به دنیا و زخارف آن توجه نکرده‌اند و به جز خدا و اوامر او

ص: ۲۴

نیندیشیده‌اند و به جز رضای او قدم برنداشته‌اند».

۲- «لازم است حجاج مسائل حج را از واجبات و محرمات نزد علمای اعلام به خوبی یاد گیرند تا خدای نخواسته تخلفاتی حاصل نشود که موجب هدر رفتن زحمات آنان گردد یا موجب مُحِل نشدن آنان شود و برای خودشان اشکالاتی پیش آید».

۳- «بر شما ملت عزیز اسلامی که برای ادای مناسک حج در این سرزمین وحی اجماع کرده‌اید لازم است از فرصت استفاده کرده به فکر چاره باشید، برای حل مسائل مشکله مسلمین تبادل نظر و تفاهم کنید.

باید توجه داشته باشید که این اجتماع بزرگ که به امر خداوند تعالی در هر سالی در این سرزمین مقدس فراهم می‌شود شما ملت‌های مسلمان را مکلف می‌سازد که در راه اهداف مقدسه اسلام، مقاصد عالیه شریعت مطهره، و در راه ترقی و تعالی مسلمین و اتحاد و پیوستگی جامعه اسلامی کوشش کنید در راه استقلال و ریشه‌کن کردن سرطان استعمار، همفکر و هم‌پیمان شوید، گرفتاری‌های ملل مسلم

ص: ۲۵

را از زبان اهالی هر مملکت شنیده و در راه حل مشکلات آنان از هیچگونه اقدامی فروگذار نکنید برای فقرا و مستمندان کشورهای اسلامی کفر کنید. برای آزادی سرزمین اسلامی فلسطین از چنگالصهیونیسم، دشمن سرسخت اسلام و انسانیت چاره‌اندیشی کنید. از مساعدت و همکاری با مردان فداکاری که در راه آزادی فلسطین مبارزه می‌کنند غفلت نورزید».

۴- «اینجانب امیدوارم که حجاج عزی ایدهم الله تعالی از خود و دوستان خود مراقبت نمایند که در این عبادتِ با عظمتِ الهی آلوده به گناه و خطایا نشوند. در میقات‌های الهی و مقامات مقدس، در جوار خانه پر برکت خداوند تعالی آدابِ حضورِ محضرِ مقدسِ خداوندِ عظیم مراعات، و قلوب حجاج عزیز از تمام وابستگی‌های به غیر حق آزاد، و از آنچه غیر دوست هست تهی و با انوار تجلیات الهی منور گردد تا اعمال و مناسک این سیر الی الله با محتوای حج ابراهیمی و پس از آن حج محمدیصلی الله علیه و آله آراسته گردد و با سبکباری از افعال طبیعت همگان سالم از وِزرهای منی و منیت، با کوله‌باری از معرفت حق و عشق محبوب، به

ص: ۲۶

اوطان خود باز گردند و به جای سوغات‌های مادّیِ فانی، دستاوردهای باقیِ ابدی برای دوستان به سوغات آورند».

۵- «بایـد متوجه اعمال خودتان باشـید، از خودتان پاسـداری بکنیـد و این سـفر را سـفر الی الله حساب بکنید و بدانید که با این سـفر ممکن است شما آبروی بسیار زیاد پیش خدایِ تبارک و تعالی پیدا بکنید و ممکن است خدای نخواسته سقوط کنید».

۶- «توجه داشـته باشـید که سـفر حج سـفرِ کسب نیست، سـفرِ تحصـیلِ دنیا نیست، سـفر الی الله است. شما دارید به طرف خانه خدا می‌روید تمام اموری که انجام می‌دهید به طول الهیت باید باشد، سفرتان اینجا که شروع می‌شود سفر به سوی خدای تبارک و تعالی است، در میقات که می‌رویـد لبیک به خـدا می‌گویید یعنی تو دعوت کردی و ما اجابت، مبادا عملی انجام بدهید که خدای تبارک و تعالی بفرمایـد که خیر، شـما را من قبول نـدارم برای اینکه شـما اسـلامی نیستیـد. مبادا این سـفر را سـفرِ تجارت قرار بدهید و امور تجارتی در این سفر مطرح باشد،

ص: ۲۷

این سفرِ الهی را آلوده به دنیا نکنید .... شما در این مواقفِ کریمه وقوف می‌کنید و وقوف در این مواقف کریمه را مبادا آلوده بکنید به معصیت و مرتکبِ خلافی بشوید».

۷- «لازم است برادرانِ ایرانی و شیعیانِ سایر کشورها از اعمال جاهلانه که موجب تفرقِصفوفِ مسلمین است، احتراز کنند و لازم است در جماعات اهل‌سن حاضر شوند و از انعقاد و تشکیل نماز جماعت در منازل و گذاشتن بلندگوهای مخالف رویه اجتناب نمایند و از افتادن روی قبور مطهره و کارهایی که گاهی مخالفِ شرع است جداً اجتناب کنند».

۸- «اخلاق کریمه انسانی- اسلامی را با همه زوار از هر طبقه و هر طایفه و هر رنگ و هر زبان و هر کشور باشند با دقت مراعات نمایید و در برخوردها و رفت و آمدها در جمیعِ اوقات و احوال پیش آمدهاصبور و بردبار باشید و کریمانه با همه، رفتار نمایید و در مقابلِ درشتی‌ها، نرمی و سِلم و در مقابل بدرفتاری‌ها، خوبی و محبت کنید. و برای رضای خداوند تعالی تحمل هر پیش آمد بدی از هر

ص: ۲۸

کس باشد با روی گشاده و سعه‌صدر، نمایید، که آن مواقف کریمه و بقاع شریفه، محل نزاع و جدال نیست و آنچنان کنید که معلوم شود شما از کشور امامصادق علیه السلام آمده‌اید. و این خود یک خدمت شایان به اسلام و جمهوری اسلام و هم‌میهنان عزیز است. و بدانید که پس از رجوع از سفر، علاوه بر تحصیلِ رضای حقّ و پیامبرِ عظیم‌الشأنصلی الله علیه و آله و حضرت بقیهًْالله روحی لمقدمه الفداء که شاهد و حاضر است، لذت این امر را به طور شایسته خواهید برد».

محتوی و اسرار حج:

۱- «حج کانون معارف الهی است که از آن محتوای سیاسی اسلام را در تمامی زوایای زندگی باید جستجو نمود.

حج پیام آور ایجاد و بنای جامعه‌ای بدور از رذائل مادی و معنوی است.

حج تجلی و تکرار همه‌صحنه‌های عشق‌آفرین زندگی یک انسان و یک جامعه متکامل در دنیاست».

ص: ۲۹

۲- «بزرگترین درد جوامع این است که هنوز فلسفه واقعی بسیاری از احکام الهی را درک نکرده‌اند. و حج با آن همه راز و عظمتی که دارد هنوز بهصورت یک عبادت خشک و یک حرکت بی‌حاصل و بی‌ثمر باقی مانده است یکی از وظایف بزرگ مسلمانان پی‌بردن به این واقعیت است که حج چیست؟ و چرا برای همیشه باید بخشی از امکانات مادی و معنوی خود را برای برپایی آنصرف کنند؟».

۳- «لازم است زائرین محترم بیت‌الله الحرام از هر ملت و مذهبی که هستند به فرامین قرآن کریم گردنند نهند، و در مقابل سیل شیطانی بنیان‌کن اسلام‌زدایی شرق و غرب و وابستگان بی‌اراده انان دست اخوت اسلامی به هم دهند و به آیات شریفه الهی که آنان را به اعتصام به حبل‌الله فراخوانده و از تفرقه و اختلاف تحذیر و نهی فرموده است توجه کنند».

۴- «در راهپیمایی‌ها لازم است در وقت و کیفیت و

ص: ۳۰

شعارها و امثال آنها از متصدیان امور پیروی کنید و نظم و آداب اسلامی را به طور شایسته مراعات نمایید و به هیچکس اجازه ندهید که سرخود و بدون دستور شعار دهد که ممکن است عمال دشمنان اسلام و جمهوری اسلامی برای تفرقه افکندن و بدنام نمودن شما آمده باشند در بین شما نفوذ کنند و با تحریک و شعارهای غلط مخالف اخلاق اسلامی به آبروی شما و ملت شما و مذهب لطمه‌ای وارد کنند».

ص: ۳۱

رهنمودهای مقام معظم رهبری حضرت آیةالله خامنه‌ای «دام ظله»

ص: ۳۲

۱- رهبر معظم انقلاب اسلامی خطاب به نماینده محترم خود فرموده‌اند: «انتظار می‌رود که حجاج محترم با راهنمایی و ارشاد جنابعالی فرصت یابند به برکت مناسک و شعائر حجّ دل‌های خود را در زلال ذکر خدا تزکیه و تطهیر کرده، در کنار آن با مشاهده شکوهِ جماعتِ مسلمین که از اقطار میهن بزرگ اسلامی به طواف کعبه آمده‌اند فکر و ذهن خود را به عظمتِ اسلام و مسلمین متوجه سازند و قدرتی را که خداوند در یدِ واحده امتِ اسلامی به ودیعه نهاده به چشم ببینند.

ضروری است که در هر فرصتی همه حجاج و بالخصوص حجاج عزیز ایران را به ذکر و خشوع و تضرع و تقویتِ حلقه‌های معنوی و رابطه با حضرت باری تعالی و تقدّس متذکر فرمایید».

۲- «در این محیط محور و مرکز هر حکومتی خدا است و طواف و سعی و رمی و قوف و دیگر شعائرالله حج، هر یک به نحوی نمایش انجذاب به الله و طرد و نفی

ص: ۳۳

و برائت از «انداد الله» است».

۳- «اینکه در آیات کریمه مربوط به حج بارها از ذکرالله سخن رفته، نشانه آن است که در این خانه و به برکت آن باید هر عامل غیرخدا ازصحنه ذهن و عمل مسلمین زدوده شود، و بساط انواع شرک از زندگی آنان برچیده شود».

۴- «در حج در مدینه و مکه در احد و منی و حرا در این سرزمین که قدم مبارك رسول اکرمصلی الله علیه و آله و اصحاب گرامش بر آن نهاده شده و شاهد آن رنج‌ها و دربدری‌ها و مبارزات و خون دل‌ها بوده و در تمام گذشته‌ها به تدبر بپردازید، خود را با آن پیوند دهید، در پرتو آن راه و جهت را بیابید، با تجربه آن نتیجه و سرانجام راه را ببینید، و به حول و قوه خدا و با توکل به او و امید به نصرت او و اعتماد به توانایی خود، در آن راه و به سمت آن هدف قدم گذارید والله معکم ولن یترکم اعمالکم».

ص: ۳۴

۵- «حج با مشاهد و مناسک و شعائر خود باید این روح وحدت و ملائمت و جماعت و عظمت را در مسلمانان همه اقطار عالم زنده کنـد. و از شـعوب و قبایل مختلفه امت واحـده پدیـد آورد و آن امت واحـده را به وای امن عبودیت مطلق خداونـد هدایت نماید، و مقدمات تحقق گفته خدای بزرگ را که: «ان هذه امتکم امةً واحدهٔ وانا ربکم فاعبدون» را فراهم آورد».

۶- «موضوع مهم دیگری که حجاج بیت‌الله به عنوان بخشـی از هـدف حـج بایـد به آن بپردازنـد، مسائل مهم و جاری جهان اسـلام است، اگر حج کنگره عظیم سالیانه مسـلمانان سراسر جهان است بی‌گمان فوری‌ترین دستور این کنگره، مسائل روز مسلمانان در هر نقطه از جهان است».

۷- «حـج ابراهیمی و محمدیصـلی الله علیه و آله بی‌گمان یکی از بزرگترین مقـدمات و ارکان این هدف بزرگ است (تشـکیل امت واحده) بدین جهت در

ص: ۳۵

این عرصه عظیم، در همان حال که ذکر خدا «فاذکروا الله کذکرکم آبائکم او اشدّ ذکرا» و اعلام برائت از مشرکان، «واذان من الله ورسوله الی الناس یوم الحج الاکبر ان الله برئ من المشرکین و رسوله»، رکن حج محسوب می‌شود، حساسیت در برابر هر حرکتی که میان برادران یعنی اجزاء این امت واحده، جدایی و دشمنی بافریند، نیز در حد اعلا است، تا آنجا که حتی بگومگوی دو برادر مسلمان نیز که در زندگی عادی چندان مهم نمی‌نماید، در حج ممنوع و حرام است: «فدا رفث ولا فسوق ولا جدال فی الحج».

ص: ۳۶

تذکرات بعثه مقام معظم رهبری

ص: ۳۷

تذکرات بعثه مقام معظم رهبری

۱- هم‌اینک شما عازم سفری هستید که در آن سفر میزبان اصلی خداوند است و در خانه خود از شما پذیرایی خواهد کرد لذا لازم است با عزمی راسخ به خودسازی پرداخته، بسوی انجام این هدف مقدس گام بردارید.

۲- شما خواهران و برادران گرامی در این سفر با محیطی تازه و چهره‌هایی جدید و ملل گوناگون مواجه می‌شوید و از آنجا که به عنوان یک مسلمانِ انقلابی از جمهوری اسلامی ایران به سرزمین وحی گام می‌نهید لذا باید به دقت مراقب اعمال و رفتار خود باشید و در همه شئونِ اخلاقِ اسلامی فرموده پیشوای ششم حضرت امامصادق علیه السلام را پیوسته به خاطر داشته باشید که فرمودند: «همیشه مایه سرفرازی و زینت ما اهل‌بیت (و شیعه) باشید و موجب خفّت و شرمساری ما نگردید».

۳- اعمال و مناسک را به طور دقیق از روحانیون محترم که در کاروان‌ها هستند فرا گیرید و به هیچ عملی بدون

ص: ۳۸

راهنمـایی آنـان دست نزنیـد چه بسـا که خـداوی نخواسـته با سـهل‌انگاری، عملتان باطل شود و نتوانیـد آن را تا آخر جبران کنیـد و ممکن است به احرام باقی بمانید و در برگشت موجبات زحمتِ خود و نزدیکان خویش شوید.

۴- زائرین محترم توجه نماینـد که هنگام برپایی نماز جماعت حتماً در نمازهای جماعت شـرکت کرده، و با هیـچ عـذری از مسـجد خارج نشوید که بسـیار زننده و زشت می‌باشد برای اینکه چهره زیبای اخوّت و جماعتِ اسلامی را حفظ کنید درصفوفِ بهم فشرده نمـاز جماعت شـما هم به نماز ایسـتاده و از نظاره‌گر بودن جـداً پرهیز نماییـد، و موقعی که دیگران مشـغول نماز هسـتند از جلو آنها عبور نکنید.

۵- در حرم و در محضـر رسولِ خداصـلی الله علیه و آله بکوشید اوقات گران‌بهای خود را به سخنانِ بیهوده و یا خدای ناکرده غیبت و تهمت و امثال آن تلف نکنید، تلاش کنید هرچه بیشتر با تاریخ اسلام و جانبازی‌های مسلمینِصدر اسلام آشنا شده، و در جای‌جای مکه و مدینه پیامبرصلی الله علیه و آله و یاران باوفایش را با چشم جان ببینید.

۶- در خواندنِ زیارت،صدا را بلند ننموده بلکه با

ص: ۳۹

متانت و وقار و با حضور قلب و حواس جمع زیارت و دعا بخوانید و گمان نکنید که تنها درصورتی زیارت و دعا مورد قبول است که باصدای بلند آن را بخوانید، بهتر این است دعا را زمزمه نموده و بدانید که در حضور پیامبرصلی الله علیه و آله و یا ائمه معصومین علیهم السلام قرار گرفته و با آنان سخن می گویید.

۷- با توجه به حساسیتی که نسبت به بوسیدن ضریحِ مطهر پیامبرصلی الله علیه و آله و اماکنِ مقدسه در مکه و مدینه وجود دارد، در بوسیدن و هجوم به طرف ضریح مطهر اصرار نورزید.

۸- از پول انداختن در ضریح پیامبرصلی الله علیه و آله و یا قبرستان بقیع و غیره خودداری فرموده درصورت داشتن نذر با روحانیون محترم گروه مشروت نمایید.

۹- از بریدن و کندن ریسمان و پرده کعبه و یا خاک برداشتن از قبرستان بقیع و سایر اماکن جدا خودداری فرمایید.

۱۰- نمازهای واجب و یا مستحبی خود را در مسجدالنبیصلی الله علیه و آله بخوانید و به خاطر حفظ قداستِ تشیع از اقامه نماز در کنار قبرستان بقیع خودداری فرمایید.

ص: ۴۰

۱۱- از کنار زدن فرش‌هایِ مسجد و یا گستردن حصیر روی فرش مساجد و همچنین مهر گذاشتن پرهیز نموده، درصورتی که مایلید روی حصیر نماز بخوانید می‌توانید از قسمت‌های غیر مفروش و خلوتِ مسجد استفاده کنید.

۱۲- از کشیدنِ سیگار و خوردن غذا، و انداختنِ زباله در مساجد و خصوصاً در مسجدالحرام و مسجدالنبیصلی الله علیه و آله به شدت اجتناب نمایید.

۱۳- بستنِ نخ و پارچه و امسال آن به درب‌ها و شبکه‌های قبرستان بقیع نه‌تنها مستحب نبوده بلکه در بسیاری موارد موجت اتهام و خدشه‌دار نمودن حیثیت ملت عزیز و شریف ایران خواهد شد. لذا خواشمندیم از این کار اکیداً اجتناب فرمایید.

۱۴- در مسجدالحرام و مسجدالنبیصلی الله علیه و آله یکدیگر را بلندصدا نکنید.

۱۵- خواهران محترمه در حرمین شریفین و در پایگاه وحی و نزولِ قرآن حجابِ اسلامی را کاملًا مراعات نموده مراقب باشند هم‌اینک که به زیارتِ فاطمه اطهر علیها السلام آمده‌اند از آن حضرت الگو گرفته، و خدای ناکرده با رفتار خود موجبات نارضایتی پاره تن پیامبرصلی الله علیه و آله را فراهم

ص: ۴۱

نیاورند.

۱۶- از جمله آفت‌هایِ این سـفر که معنویت شما را تهدید می‌کند و آبروی ایران و جمهوری اسلامی را به مخاطره می‌اندازد، مسئله گردش در بـازار و خریـدنِ اجنـاسِ غیرضـروری و بـدتر از همه چانه‌زدن‌ها و قسم‌دادن‌ها به خاطر یک ریال و یا بیشتر است اینگونه اعمال از شأن یک مسلمانِ انقلابی بدور است.

لـذا با توجه به بعـد معنوی این سـفرِ عظیمِ الهی حتی‌المقـدور کمتر خریـد نموده، خصوصاً از خریـد اجناسـی که می‌توانید آن را در ایران ولو با اندکی تاوت قیمت تهیه کنید خودداری فرمایید.

ص: ۴۲

تذکرات سازمان حج و زیارت

اشاره

ص: ۴۳

دانستنی‌های سفر زیارت بیت‌الله الحرام و توصیه‌های ضروری به هنگام عزیمت زائران

زائران محترم ضمن تماس‌هایی که با مدیر کاروان خود می‌گیرند، از ساعت و تاریخ عزیمت خود، از وسایل شخصی و لوازم ضروری که بایستی تهیه نمایند، از محل تجمعی که مدیر کاروان به آنان اطلاع داده و از سایل مسائل ضروری مسافرت آگاه می‌گردند، و در رأس ساعت مقرر در محمل تعیین شده جمع می‌شوند تا به مقوع و چند ساعت قبل از پرواز به فرودگاه اعزام و آماده حرکت شوند، در این هنگام لازم است ساعتی که به آنان ابلاغ می‌شود دقیقاً رعایت کنند و از جدایی و تفرقه بپرهیزند و همیشه به طور جمعی و با گروه باشند، مراسم خداحافظی را در منزل انجام دهند و در فرودگاه با توجه به ازدحام جمعیت و اینکه در ۲۴ ساعت چندین پرواز انجام می‌شود بایستی از کاروان خود جدا نشوند و شماره پرواز و تاریخ و ساعت حرکت خود را دقیقاً به خاطر بسپارند. مدیر کاروان درصورتی که مدینه قبل و یا مدینه بعد باشند اطلاعات کافی

ص: ۴۴

را جهت آمادگی قبلی به آنان خواهد داد. بنابراین به شما زائران محترم توصیه می‌شود که در ایران از ساعت ورود به فرودگاه تهران و یا یکی از ایستگاه‌های پرواز تا لحظه خروج از سالن فرودگاه جده، به نکات زیر توجه داشته باشید و برای تسهیل امور خود و سایر همسفران آنها را رعایت فرمایید.

۱- مدیر و ناظر و روحانی کاروان را دقیقاً بشناسید و نام آنان را به ذهن خود بسپارید و شماره کاروان و شماره پرواز را یادداشت نمایید. اگر گذرنامه را در اختیار شما گذاشته‌اند مشخصات آن را دقیقاً تطبیق دهید و مطمئن شوید که مهر و امضای آن کامل و بدون نقص است.

۲- روی چمدان و ساک مشخصات کامل خود و نام مدیر و شماره کاروان را بنویسید و حتی‌المقدور چمدان‌هایی تهیه نمایید که بدون آستر باشد و وسایل مورد نیاز و ضروری خود را در داخل چمدان گذاشته و به مدیر کاروان تحویل دهید تا به موقع به فرودگاه تحویل شود بدیهی است خواهران و برادران زائر توجه دارند که قرار دادن هرگونه اسکناس- ارز (پول خارجی) طلا و جواهر- گلیم- قالیچه- جاجیم- مواد غذایی و مصرفی و همچنین

ص: ۴۵

مدارک مورد لزوم نظیر شناسنامه- چک‌های ارزی- دسته چک- گذرنامه- سفته و غیره در داخل چمدانصحصح نبوده و در فرودگاه علاوه بر ممانعت، مشکلات فراوانی را برای شما به همراه خواهد داشت.

۳- بلطی هواپیما و کارت سوار شدن در محل تجمل کاروان و یا در محوطه فرودگاه توسط مدیر کاروان به شما داده خواهد شد، در حفظ و نگهداری آن دقت کافی مبذول فرمایید.

۴- درصورتی که به عللی خود و یا همراهتان از مسافرت منصرف شدید مراتب را فوراً به مسئولین ذیربط سازمان که در فرودگاه مستقر هستند اعلام نمایید.

۵- رعایت نظم و ترتیب از خصوصیات یک مسلمان راستین است بنابراین در کمال آرامش و با متانت و بدور از عجله و شتاب‌زدگی درصف‌های منظم بایستید و دستورات مأمورین جمهوری اسلامی ایران را لازم‌الاجرا بدانید و درصورتی که احیاناً مأموری بر اثر کار زیاد و خستگی فراوان با کم‌حوصلگی با شما برخورد کرد با رفتار خوب خود او را شاد نمایید.

۶- در محوطه فرودگاه از شما بازرسی بدنی به

ص: ۴۶

عمل می‌آید و بار شما نیز توسط مأمورین گمرک بازدید می‌شود بنابراین هرگز در این فکر نباشید که دور از چشم مأمورین مرتکخب خلافی بشوید که این عمل دور از شأن یک مسلمان مخصوصاً زائر بیت‌الله الحرام می‌باشد ضمناً توجه داشته باشید که بردن هرگونه ابزار برنده نظیر چاقو، قیچی، کارد، تیغ و غیره به داخل هواپیما ممنوع است و رعایت تذکرات و توصیه‌های برادران مسئول هواپیمایی الزامی است و درصورتی که بردن این قبیل ابزار ضرورت دارد بایستی در داخل چمدان گذاشته شود و به قسمت بار هواپیمایی تحویل گردد.

۷- در طول مدت پرواز به توصیه‌های مهمانداران هواپیما توجه نموده و از رفت و آمدهای بی‌مورد در داخل هواپیما پرهیز کنید. در نظافت و حفظ هواپیما اهتمام نموده و در حراست این ثروت ملی بکوشید و نحوه استفاده از دستشویی‌ها و توالت هواپیما را اگر نمی‌دانید سئوال کنید و چه بهتر که قبلًا خود را تطهیر نمایید تا نیازی مگر در موارد اضطراری نداشته باشید.

۸- در هواپیما به تعداد مسافران جای لازم پیش‌بینی و رزرو گردیده لذا در سوار شدن عجله ننموده، مزاحم

ص: ۴۷

دیگران نشوید و کسانی را که به کمک شما نیازمندند یاری دهید.

۹- به هنگام فرود هواپیما در بانـد فرودگاه جـده تا زمانی که از طرف مهمانـداران به شـما اجازه داده نشده از رویصـندلی‌های خود بلنـد نشوید و در راهرو براه نیفتید این کار علاوه بر اینکه موجب ازدحام و ناراحتی خودتان می‌شود در مواردی موجب معطلی چند سـاعته می‌شود که در نتیجه روی پروازهـای بعـدی نیز تـأثیر گذاشـته و موجب اختلال در پروازهـا می گردد. بنابراین زمانی که این اجازه به شما داده شد، هواپیما را با آرامی ترک نموده و به طور منظم و به ترتیب در نزدیکی به درب خروج از هواپیما خارج شوید و سـپس در سـالن ترانزیت فرودگـاه جـده مسـتقر شویـد تـا مـأمورین سـعودی گـذرنامه‌ها را کنترل و اجازه خروج به سالن گمرک فرودگاه را بدهند. لازم به توضیح است که رعایت نظم و انضـباط در این سالن کمک مؤثری به تسهیل امور و جلوگیری از معطلی شما خواهـد نمود. آنگاه گذرنامه‌های خود را آماده نموده به توصـیه مسـئولین کاروان خود عمل نمایید.صاحبان گذرنامه یک نفره در یکصف و کسانی که با همراه مشرف شده‌اند درصف دیگر قرار

ص: ۴۸

گرفته و به نوبت از مقابل گیشه کنترل گذرنامه خارج شوید و چون احتمال دارد که زائران چند کاروان در سالن ترانزیت باشند سعی نمایید با کاروان خود تشریفات مذکور را انجام دهید.

۱۰- پس از کنترل و ممهور شدن گذرنامه به مهر ورودی فرودگاه، به سالن گمرک هدایت می‌شوید و پس از بازرسی بدنی و بازدید بار به طرف محوطه باز فرودگاه می‌روید، تعدادی از خدمه کاروان شما که قبلًا با پیش‌پرواز اعزام شده‌اند و تاریخ ورود شما را می‌دانند در این محوطه با در دست داشتن بلندگو و ذکر شماره کاروان و نام مدیر کاروان از شما می‌خواهند که به طرف آنها بروید تا در محلی که در محوطه باز فرودگاه برایتان انتخاب کرده‌اند ساعاتی را به استراحت بگذرانید. و در اینجا لازم است بررسی نمایید که ساک و چمدان شما از گمرک خارج شده باشد و حتی‌المقدور سعی نمایید بدون اطلاع مسئولین کاروان این محل را ترک ننمایید و اگر اضطراراً مواردی پیش آید که بخواهید محل مذکور را ترک کنید موقعیت و نشانی‌ها را به خاطر بسپارید تا هنگام مراجعت راه خود را گم نکرده و از کاروان جدا نیفتید، زیرا مسئولین

ص: ۴۹

کاروان درصدد انتقال شما به مدینه منوره (در مورد مدینه قبلی‌ها) و یا مکه مکرمه (در مورد مدینه بعدی‌ها) و گرفتن اتوبوس می‌باشند و احتمالًا توقف شما در فرودگاه جده چند ساعتی بیشتر به طول نخواهد انجامید و درصورتی که علی‌رغم دقت‌هایی که به عمل می‌آورید در محوطه فرودگاه راه خود را گم کرده و نتوانید کاوران خود را بیابید فوراً واحد امداد سازمان مستقر در فرودگاه و یا به دفتر ستاد حج ایران در فرودگاه جده که مزین به پرچم ایران می‌باشد و یا به پلیس مراجعه نمایید تا با ارائه کارت شناسایی و توضیحاتی که می‌دهید محل استقرار کاروان را به شما نشان دهند.

۱۱- طبق قراردادی که سازمان با سندیکای شرکت‌های حمل و نقل و مسئولین مربوط در عربستان منعقد می‌نماید روزانه حداقل ۵ هزار نفر از زائران ایرانی که به فرودگاه جده وارد می‌شوند پس از توقف چند ساعته وصرف یک وعده غذا، با اتوبوس به طرف مدینه منوره (در مورد زائران مدینه قبل) و یا بسوی مکه (در مورد زائران مدینه بعد) اعزام می‌شوند. بنابراین زمانی که از طرف مسئولین کاروان اعلام می‌شود که به محوطه پارکینگ که

ص: ۵۰

مجاور محل استقرار شماست برای سوار شدن حاضر شوید فوراً افراد کاروان بطرف پارکینگ حرکت نمایید و وقت خود و دیگران را بیهوده تلف نکنید زیرا دقایقی که شما تأخیر می‌کنید کاروان دیرتر عزیمت می‌نماید و در اعزام زائران سایر گروه‌ها نیز تأخیر حاصل می‌شود و احتمالًا ممکن است بی‌توجهی شما سبب بازماندن از اتوبوس و کاروان گردد که مشکلات زیادی را برای شما بدنبال خواهد داشت. به هنگام سوار شدن به اتوبوس نیز از بار خود مطمئن شودی که در اتوبوس جای داده شود و اگر کاروان مدینه بعد هستید چون از طریق جحفه مستقیماً به مکه مکرمه مشرف می‌شوید و بایستی از این میقات محرم گردید وسایل احرام خود را در یک ساک کوچک دستی که در داخل اتوبوس همراه شماست قرار دهید تا هنگام پیاده شدن نیازی به بالا رفتن از ماشین و درآوردن چمدان و غیره نداشته باشید و بتوانید بلافاصله لباس احرام خود را پوشیده و آماده نیت گردید و لباس‌های معمولی خود را در ساک یاد شده قرار دهید.

۱۲- پس از آمادگی برای احرام بستن با سایر افراد کاروان به مسائل و احکامی که از طرف روحانی کاروان

ص: ۵۱

بازگو می‌شود توجه کافی مبذول دارید و اگر تردیدی برای شما پیش آمده باشد از روحانی سئوال کنید و در پرسش مسائل و احکام و مناسک اصرار داشته باشید. لباس احرام راصحیح بپوشید و از بیرون آوردن کلیه لباس‌های خود مطمئن شوید و نیت و تلبیه را حتی‌المقدور با حضور و نظارت روحانی انجام دهید و سپس به محض اعلام مسئولین کاروان در اتوبوس‌های خود قرار گرفته و لبیک‌گویان عازم مکه مکرمه شوید تا زمانی که به شما اعلام شود که به حد حرم رسیده‌اید و دیگر لبیک نگویید.

۱۳- اگر زائر مدینه قبل هستید چون هنوز فرصت کافی برای تشرف به مکه مکرمه و انجام اعمال عمره تمتع دارید از فرودگاه جده مستقیماً به مدینه منوره اعزام خواهید شد طول راه بین ۵ الی ۶ ساعت طی می‌شود و نیازی نیست که در این مسیر وسایل احرام خود را با خود حمل نمایید ولی به محض رسیدن به مدینه منوره و توقف در مقابل منزل مسکونی که قبلًا برای شما آماده شده است وسایل و لوازم خود را تحویل گرفته و با خود به اتاق تعیین شده حمل نموده و مستقر شوید. در اینجا ممکن است تفاوت‌هایی جزئی در اتاق‌ها وجود داشته باشد ولی بایستی

ص: ۵۲

توجه داشته باشید که همه منازل و همه اتاق‌ها یکسان نیستند و سازمان حتی‌المقدور سعی نموده منازل مناسبی را که در مجموع قابل قبول باشد اجاره نماید. پس از استقرار در محل سکونت خود آدرس دقیق منزل را بخاطر بسپارید و در پشت کارت شناسایی نیز آدرس منزل خود در مکه مکرمه و مدینه منوره را بنویسید. از مدیر یا بازرس و یا روحانی و یا دیگر کسانی که اطلاع دارند آدرس درمانگاه‌ها و بیمارستان هیئت پزشکی، محل استقرار بعثه و ستاد حج و گروه امداد را سئوال نموده و یادداشت کنید که در موارد اضطراری مراجعه شما به سهولت انجام گیرد.

۱۴- اگر گم شدید و یا زائر گمشده‌ای را دیدید حتماً به واحد امداد مراجعه نمایید و در هنگام وقوع حوادث از قبیل تصادفات رانندگی و غیره فوراً شماره ماشین را یادداشت و گواهینامه راننده را اخذ و ماشین را با گرفتن سویچ متوقف نمایید تا پلیس مراجعه و تعیین تکلیف نماید و سعی نمایید در این قبیل موارد دیگر برادران و خواهران زائر خود را کمک نموده و آن‌ها را تنها نگذارید.

۱۵- به زائران پیر و سالخورده کمک نموده آنان

ص: ۵۳

را در حل مسائلشان یاری نمایید.

۱۶- به هنگـام وقوع حادثه و یا ایجاد ناراحتی با اتکال و اسـتعانت از خـدای متعال خونسـردی خود را حفظ نموده و همیشه به دنبال چاره و رفع مشکل برآیید و توجه داشته باشید که مهمان خدایید و کرم و عنایت او همیشه و همه اوقات شامل حال شما بوده و امور شما را تسهیل می‌نماید.

۱۷- پس از توقف چنـد روزه (حداقل ۱۰ روز) در مدینه منوره و زیارت مرقد مطهر حضـرت رسول اکرمصـلی الله علیه و آله و ائمه بقیع علیهم السـلام و سایر اماکن و مشاهـد مقـدسه و متبرکه (شـهدای احـد و مساجـد سـبعه) به شـما اعلام خواهد گردید که آماده عزیمت به مکه مکرمه شویـد. بنـابراین لازم است وسایـل و لـوازم خـود را جمع‌آوری و در اتوبوس‌هـایی که جلو منزل شـما آمـاده شده‌انـد قرار دهید و چون زائر مدینه قبل هستید و از مدینه به طرف مکه عزیمت می‌نمایید و بایستی در میقات مسـجد شـجره که در ۱۲ کیلومتری راه مـدینه قرار دارد محرم شوید لذا لازم است وسایل احرام را در ساک کوچکی گذاشـته و در اتوبوس با خود همراه داشته باشید تا در هنگام پیاده شدن

ص: ۵۴

نیازی به گرفتن و بازکردن چمدان نداشته باشید و توجه کنید که فرصتی هم در این مورد ندارید زیرا توقف شما برای محرم شدن خیلی کوتاه است و جمعیت انبوه و ازدحام، مانع هر اقدامی می‌شود. به هنگام محرم شدن و گفتن نیت و تلبیه حتماً از روحانی کاروان خود کمك بگیرید تا نقصی در اعمال شما پدید نیاید.

۱۸- مسافت بین راه مدینه منوره به مکه مکرمه در ۶ الی ۷ ساعت طی می‌شود در این ساعات شما محرم هستید حتماً از طرف روحانی درباره واجبات احرام و چیزهایی که بر محرم حرام است توضیحات کافی داده شده اگر نتوانسته‌اید در این مورد بهره کافی ببرید از رواحنی کاروان خود بخواهید که مسائل را تشریح نماید توصیه ما مؤکداً این است که در جلسات آموزش و تشریح اعمال و مناسك که از طرف کاروان چه در ایران و چه در مدینه منوره تشکیل می گردد شرکت نمایید.

۱۹- پس از رسیدن به مه مکرمه به طرف منزل مسکونی که از قبل تعیین گردیده هدایت می‌شوید اثاثیه و بار خود را جمع‌آوری و در اتاقی که برای شما در نظر گرفته شده مستقر شوید. لازم به توضیح است که بعضی از

ص: ۵۵

کاروان‌ها به مجرد رسیدن به مکه مکرمه زائران خود را برای انجام دادن سایر اعمال عمره تمتع به مسجدالحرام می‌برند و برخی پس از استراحتی کوتاه اعمال را انجام می‌دهند که در هر حال سعی نمایید با کاروان اعمال را انجام دهید و پس از اعمال هم به اتفاق سایر زائران به محل سکونت خود عزیمت نمایید و از کاروان جدا نشوید و چگونگی برگزاری اعمال خود را برای دوستان زائر خود بیان نمایید.

۲۰- همان طوری که می‌دانید و از طرف روحانی کاروان تشریح شده و در کتاب‌های مناسک نیز خوانده‌اید حَجَّةُالاسلام شامل دو قسمت است عمره تمتع و حج تمتع و عمره تمتع مقدم بر حج تمتع است و شامل ۵ جزء می‌باشد (احرام در میقات- طواف- دو رکعت نماز طواف- سعی بین کوهصفا و مروه و تقصیر) و پس از این اعمال که معمولًا پس از رسیدن به مکه مکرمه خاتمه می‌یابد زائران کاری ندارند مگر تا هنگامی که برای انجام دادن حج تمتع معمولًا در روز هشتم ذی‌الحجه محرم شده و به طرف عرفات حرکت می‌نمایند.

حج تمتع نیز شامل ۱۳ جزء است (احرام- وقوف در عرفات- وقوف در

ص: ۵۶

مشعرالحرام- رمی جمره عقبه و جمرات سه گانه و قربانی و حلق یا تقصیر و بیتوته در منی- طواف- نماز طواف- سعیصفا و مروه- طواف نساء و نماز طواف نساء) بنابراین زائران گرامی پس از اعمال عمره تمتع از روز هشتم، مُحرم شده و به طرفصحرای عرفات حرکت می‌نمایند و پس از وقوف عرفات بعد از غروب روز نهم به طرف مشعر الحرام (مزدلفه) عزیمت نموده و بعد از وقوف شرعی، با طلوع آفتاب در روز دهم (عید قربان) راهی منی می‌شوند و در منی ابتداً جمره عقبه را رمی نموده و پس از قربانی، حلق و کسانی که بار دوم مشرف می‌شوند تقصیر می‌نمایند و روز یازدهم و دوازدهم ذی‌الحجهٔ نیز پس از رمی جمرات سه گانه و بیتوته در منی به مکه مکرمه مراجعت نموده طواف و نماز طواف و سعی و طواف نساء و نماز طواف نساء را انجام و پس از انجام دادن کلیه اعمال به ترتیبی که برای آنان تشریح شده از احرام خارج گردیده از روز سیزدهم ذی‌الحجهٔ به نوبت آماده مراجعت به ایران می‌شوند (لازم به یادآوری است که برخی کاروان‌ها زائران خود را بعد از نیمه شب یازدهم برای طواف و سعی به مکه برده و سپس به منی بر می گردانند).

ص: ۵۷

نکاتی که در این قسمت از اعمال ذکر آن ضروری به نظر می‌رسد این است که امکانات عرفات و مشعر و منی مانند شهرهای مکه مکرمه و مدینه منوره نیست و معمولًا غذای ساده و حاضری در این ایام توزیع می‌شود، در این سال‌ها آفتاب و گرمای طاقت‌فرسا آنهم در بین راهی که تا جمرات و قربانگاه است عده‌ای را دچار گرمازدگی و بیماری می‌نماید و کوچکترین مسامحه و غفلت عواقف سوئی را به دنبال دارد، لذا زائران محترم حتی‌المقدور بایستی از چادرها خارج نشوند و به هنگامی که قصد رمی جمرات حرکت نمایند زیرا گم شدن در منی و پیدا نکردن راه چادرها در محلی که همه جای آن پوشیده از چادر است کار آسانی نیست و گرما و تابش آفتاب نیز مدید بر علت بوده و ممکن است خطراتی را به همراه داشته باشد.

۲۱- توصیه می‌شود که برادران و خواهران زائر در طول سفر همواره خود را به رعایت شئونات اجتماعی و اخلاقی مرزم بدانند. در حرمین شریفین و سایر اماکن مقدسه و متبرکه و بازار با سایر برادران و خواهران زائر ایرانی و یا زائرین سایر کشورها برخورد اسلامی داشته

ص: ۵۸

باشند.

ص: ۵۹

تذکرات عمومی و اجتماعی

ص: ۶۰

تذکرات عمومی و اجتماعی

۱- چون حفظ اثاثیه به عهده مسافرین محترم می‌باشد خواهشمند است حتماً هنگام خروج از فرودگاه و پیاده شدن در مدینه و مکه، وسایل خود را تحویل گرفته و مطمئن شوید چیزی باقی نماند.

۲- مواظب پول، چک و اشیاء دیگر خود باشید و در این زمینه حتماً با مسئولین ایرانی مشورت نمایید.

۳- تبدیل اسکناسِ ایرانی هرگز برای شما مقرون بهصرف نمی‌باشد لذاصرف‌نظر از فریب‌هایی که ممکن است در تبدیل ارز به آن دچار شوید از این‌گونه اعمال پرهیز نمایید.

۴- برخی از فروشندگان تلاش می‌کنند با سوءاستفاده از موقعیت خود به زائرین ایرانی تهمت بزنند لذا هنگام خرید و رفت و آمد در مغازه‌ها، دقیقاً مراقب بوده، خود را در معرضِ اتهام دیگران قرار ندهید.

۵- در موقعِ پیاده شدن از هواپیما، خروج از

ص: ۶۱

فرودگاه، سوارشدن به اتومبیل، ورود به هتل و ساختمان محل اقامت،صرف غذا و امثال آن نظم و ترتیب را مراعات نموده سعی کنید دیگران را بر خود مقدم داشته از عجله و ازدحام پرهیز کنید.

۶- از فروشِ اجناسی که احتمالًا به همراه آورده‌اید به خاطر حفظِ شئوناتِ جمهوری اسلامی خودداری فرمایید.

۷- اگر به موضوعی کاملًا آشنا نیستید و زبانِ عربی را هم نمی‌دانید با دیگران وارد بحث نشوید.

۸- در طول مسافرت از کسانی که قادر نیستند در راه رفتن همپای دیگران حرکت کنند دستگیری به عمل آورده آنها را یاری نمایید.

۹- از آنجا که در هواپیما و اتومبیل و ساختمان محل استقرار کاروان به تعداد هر مسافر جا رزور شده است هنگام سوار و پیاده شدن و یا مراجعه، آرامش خود را کاملًا حفظ نموده، و از مزاحمت دیگران جداً اجتناب نمایید.

ص: ۶۲

امور گمرکی

ص: ۶۳

امور گمرکی

۱- بر اساس دستورالعمل بانک مرکزی و گمرک جمهوری اسلامی هر زائر می‌تواند معادل ۳۱۰ ریال سعودی با استفاده از معافیت گمرکی و ۳۱۰ ریال سعودی نیز با پرداخت حقوق و عوارض گمرکی به نرخ جدید کالا خریداری و همراه خود وارد نماید و مازاد بر آن ممنوع گردیده است.

۲- هر زائر می‌تواند فقط به مقدار ۲۵ کیلو بارِ مجانی همراهِ خود داشته باشد مازاد بر آن از قرار هر کیلو ۲۱ ریال سعودی اضافه‌بار دریافت خواهد شد.

۳- از خرید اجناس حجیم مانند یخچال، فریزر، تلویزیون و امثال آن خودداری فرمایید زیرا هم مقرون بهصرفه نبوده و هم از حمل آن خودداری خواهد شد.

۴- هرگز به این فکر نباشید که دور از چشم مأمورین، خلافی را مرتکب شوید چنین عملی شایسته یک زائر خانه خدا نیست.

ص: ۶۴

۵- اگر احیاناً در فرودگاه، منزل و محل استقرار کاروان، و امثال آن مأموری و یا کارمندی بر اثر کار زیاد و خستگی فراوان کم حوصله بود و با شما برخورد درستی نداشت این شما هستید که می‌توانید با رفتار خوب و پرهیز از مقابله به مثل او را به اشتباهش متوجه نموده، و مایه خشنودی و دلگرمی او شوید.

ص: ۶۵

تذکرات بهداشتی

ص: ۶۶

تذکرات بهداشتی

سفر عظیم و الهی حج از جمله سفرهایی است که شاید در طول زندگی بیش از یکبار نصیب هرکس نگردد سفری که آرزوی دیرینه هر فرد مسلمانی است که سال‌ها در آتش اشتیاق آن سوخته است سفری که حاجیان با پوشیدن احرام بسوی کعبه می‌شتابند و حرکتی دلپذیر را آغاز می کنند.

به راستی که این سفر و این حرکت، حرکت و سفریست اسرارآمیز، در این سفر باید آموخت آنچه را که در هیچ زمان و از هیچکس نمی‌توان آموخت، این سفر را زمانی می‌توانیم آغاز و به انجام برسانیم کهصحیح و سالم و تندرست بوده و در سایه لطف خدا و سلامتی به اعمالصحیح حج بپردازیم.

در این سفر بزرگ و پُربار زائرین محترم باید به نکاتی چند در زمینه بهداشت عمومی توجه نمایند تا خدای ناکرده دچار بیماری و ناراحتی‌های ناشی از آن نگشته و

ص: ۶۷

بتوانند در کمال سلامتی به اعمال حج بپردازند.

هریک از شما عزیزان از نقاط مختلف ایران به سرزمین عربستان می‌روید، با آب و هوای آن منطقه ناآشنا هستید، هوای گرم و سوزان ممکن است باعث ناراحتی شما بشود، پس به خاطر بسپارید آنچه را که می گوییم دقیقاً توجه نمایید تا دچار ناراحتی ناشی از عدم اطلاعتان نسبت به مسائل و مشکلات آن منطقه نشوید:

۱- به محل ورود به شهرهای مدینه منوره یا مکه معظمه، بلافاصله دفترچه‌های بهداشتی خود را، به مدیران یا مسئولان کاروانتان تحویل دهید تا آدرس کاروان و نزدیک‌ترین درمانگاه به کاروان را در آن بنویسند این کار باعث می‌شود تا درصورت گم شدن، امدادگران بتوانند سریعاً شما را به محل خودتان برسانند.

۲- حال که مطمئن شدید آدرس محل اقامتتان در دفترچه ثبت گردید این موضوع را هم به خطار بسپارید که در طول شبانه‌روز شما با وسایل مختلفی در تماس هستید که این تماس‌ها باعث آلوده شدن دست‌هایتان می گردد، مخصوصاً پس از توالت این آلودگی حتمی و بیشتر است، بنابراین تصدیق خواهید کرد که با دست‌های آلوده نمی‌توان

ص: ۶۸

غـذا خورد لـذا حتماً پس از خارج از توالت و قبل از غـذا خوردن، دست‌ها را با آب وصابون بشوییـد و سـپس با حوله مخصوص به خود خشک نمایید. لازم به تذکر است که در کنار دستشویی‌هاصابون به اندازه کافی وجود دارد.

۳- در کاروان شـما بهصورت گروهی و دسـته‌جمعی زنـدگی می‌کنیـد و توجه داشـتن به بهداشت محیط این نوع زندگی از اهمیت خاصی برخوردار است لذا شما باید از تمیز نگاه‌داشتن محیط زندگی، از جمع شدن مگس که عامل انتقال میکرب و بیماری‌هاست، جلوگیری نماییـد، در این رابطه مـدیران و کارکنـان کاروان‌ها برای هریک از اطاق‌ها و راه‌روها زباله‌دان درب‌دار، در نظر گرفته‌اند که می‌بایست، آشغال و زباله را داخل آنها ریخته تا محیط زندگیتان تمیز و سالم و پاکیزه باشد.

۴- هریک از شـما باید از وسایل شخصـی خود مانند حوله- شانه- لیف- مسواک برس و دمپایی اسـتفاده نموده و از وسایل دیگران بهیچ‌وجه استفاده نکنید.

۵- این موضوع را به خاطر بسپارید که دسـتشویی‌ها محل شسـتن دست وصورت بوده و با انـداختن آب دهان خلط سـینه، آب بینی آلوده شده لذا از آنها برای شستشوی

ص: ۶۹

ظروف یا لباس نباید استفاده کرد.

۶- در هر شرایطی چنانچه دچار بیماری یا نارحتی شدید بهیچ‌وجه خودتان نسبت به مصرف دارو اقدام نکنید برای این‌کار به درمانگاه‌ها یا بیمارستان هیئت پزشکی حج جمهوری اسلامی ایران که در تمام مدت شبانه‌روز آماده پذیرش شما هستند مراجعه و با نظر پزشکانِ مراکز فوق تحت معالجه و مداوا قرار گیرید.

۷- مسئولین کاروان شما طی یک برنامه منظم غذایی، غذای مورد نیاز کاروان را با نظر مأمورین بهداشت تهیه و توزیع می‌کنند برای آنکه از غذای سالم و تازه استفاده کنید سعی کنید براساس ساعات مشخص شده در محل غذاخوری حاضر باشید و غذا را بهصورت سالم مصرف نمایید.

۸- غالباً دیده شده خواهران و برادران که ظهرها از زیارت یا خرید بر می‌گردند به علت خستگی یا گرما به غذا میل نداشته و سهمیه غذای خود را به خوابگاه می‌برند تا در فرصتی مناسب آن را مصرف نمایند بی‌توجه به اینکه نگهداری مواد غذایی در محلی گرم، و خارج از یخچال، باعث فاسد شدن غذا شده، و مصرف آن مسمومیت غذایی

ص: ۷۰

را به همراه خواهد داشت، بنابراین باید توجه داشته باشید که، نباید بهیچ‌وجه غذا را با خود به خوابگاه ببرید و غذا را در محل‌های غذاخوری میل نمایید.

۹- برای هر وعده غذا به اندازه نیاز شما و به قدر کافی مواد غذایی و میوه درنظر گرفته می‌شود سعی کنید از زیاده‌روی در مصرف غذا خودداری نمایید، زیرا پرخوری آن‌هم در هوای گرم و طاقت‌فرسا زیان‌آور است.

۱۰- بعد از غذا خوردن مخصوصاً قبل از خواب لازم است که دهان خود را شسته و دندان‌ها را مسواک نمایید. زیرا در غیر این‌صورت ذرات غذا در لابلای دندان‌ها مانده و باعث بوی بد دهان و فساد دندان‌ها می‌شود.

۱۱- همه روزه از شستشوی بدن به خصوص پاها، غفلت نفرمایید و همه جا این کلام معصوم علیه السلام را به خاطر داشته باشید که «النظافهٔ من الایمان».

- نکاتی که تا این قسمت بدان‌ها اشاره شد از جمله مواردی است که در داخل کاروان بایت رعایت شود ولی وقتی برای زیارت، دیدار یا خرید به خارج از کاروان یا خیابان می‌روید باید به نکاتی دیگر توجه نمایید تا دچار گرمازدگی- حادثه یا مشکل نگردید.

ص: ۷۱

۱۲- به هنگام خروج از کاروان اولین موردی که ممکن است باعث ناراحتی شـما شود عدم آشـنایی به وضع ترافیک و رانندگی در عربستان است زیرا اکثر خیابان‌ها بهصورت اتوبان هستند و سرعت اتومبیل‌ها بالاست اگر در مسیرهای رفت و آمد به این نکته توجه نکنید ممکن است دچار حادثه شده و سـلامت خود را از دست بدهید. بنابراین به خاطر جلوگیری از هر نوع حادثه رانندگی تقاضـا می‌شود از پیاده‌روها و محل‌های مجاز خطکشی شده با توجه به چراغ‌های راهنمایی و دستور پلیس حرکت نمایید.

۱۳- پس از مسأله ترافیک و حوادث ناشـی از آن گرما مسأله دوم است که اگر بدان توجه نشود شما را ناراحت خواهد کرد زیرا از ساعت ۱۱صبح تا ۵ بعـد از ظهر شـدت گرمـا به حـدی است که اگر کسـی در خیابان‌هـا امکان دارد دچار گرمازدگی شود پس به خاطر پیش‌گیری از این حالت سـعی کنیـد در ساعات بعـد از ظهر یا شب که از شـدت گرما کاسـته می‌شود برای زیارت و کارهای دیگر از کاروان خارج شوید.

۱۴- ضمناً فراموش نکنید به هر منظوری که

ص: ۷۲

از کاروان خارج می‌شوید یک قمقمه با یک شیشه آب و بادبزن همراه خود بردارید تا به هنگام مواجه شدن با گرما و تشنگی از آب قمقمه بنوشید و سر وصورت خود را با آن خنک نمایید.

۱۵- از لیوان‌های آبخوری‌های عمومی بهیچ‌وجه استفاده نکنید. زیرا این لیوان‌ها در طول شبانه‌روز مورد استفاده بی‌شماری از افراد مختلف قرار گرفته و آلوده می‌شوند حتی‌الامکان سعی کنید یک لیوان مخصوص به همراه خود داشته باشید و درصورت نیاز از لیوان خود برای نوشیدن آب استفاده نمایید.

نکات ذکر شده مربوط به زمان اقامت شما در شهرهای مدینه منوره و مکه مکرمه بود ولی زمانی که به عرفات و منی می‌روید وضعیت فرق کرده و نکاتی که باید بدان توجه داشته باشید بدین شرح است:

۱۶- در عرفات و منی شما لباس احرام بر تن داشته و در چادرهایی که برای اقامت زائرین برپا شده مستقر خواهید شد، و از کولر، پنکه، یخچال و دیگر وسایل خنک کننده خبری نیست. در این وضعیت چنانچه کوچکترین بی‌توجهی به عمل آید گرمازدگی و ناراحتی

ص: ۷۳

شما حتمی است به همین خاطر توصیه می‌شود.

الف: قمقمه آب و بادبزن را یک لحظه از خود دور نکنید.

ب: بی‌هدف در مسیرهای رفت و آمد و بین چادرها حرکت ننمایید.

ج: رمی جمرات را به همراه راهنمایان کاروان خود انجام داده و به تنهایی برای این کار اقدام نکنید.

د: پس از رمی جمرات (سنگ زدن به شیطان) در کوتاه‌ترین زمان ممکن قربانی خود را انجام داده و سریعاً به چادرها برگردید.

ه: در ساعات گرم روز حتماً در زیر چادرها بوده و به استراحت بپردازید.

۱۷- غذایی که برای عرفات و منی در نظر گرفته می‌شود غذایی است بدون گوشت و حاضری. استفاده از این نوع غذاها به خاطر جلوگیری از مسمومیت‌های غذایی و ناراحتی‌های ناشی از آن است در اجرای این برنامه بهداشتی با مسئولین کاروانتان همکاری نمایید تا پس از انجام مناسک حج تندرست و سالم به وطن به آغوش خانواده خود بازگردید. ان‌شاء الله.

ص: ۷۴

خاتمه:

به هنگام ورود به عربستان، ساعتِ خود را نیم ساعت به عقب برگردانید تا بتوانید برنامه‌های خود را دقیقاً تنظیم کنید. ضمناً فاصله شما از جده تا مدینه حدود ۴۱۰ و از جده تا مکه حدود ۸۰ کیلومتر است.

در پایان ای زائرانِ خانه خدا حال که در این سفر الی‌الله موفق می‌شوید به مکان‌های مقدسی وارد شوید و ندایِ پروردگار عالم را لبیک بگویید این فرصت گران‌قیمت را قدر بدانید و در همه‌جا بخصوص در مکه معظمه زادگاه و قرارگاهِ رسول اکرمصلی الله علیه و آله و کانون وحی و الهام و بخصوص بعد از هر نماز برای سربلندیِ اسلام و پیروزی نهایی انقلاب اسلامی و تداومِ آن تا انقلاب جهانیِ حضرتِ مهدی (عج) و پیروزی رزمندگان عزیز اسلام و جبهه‌های حق علیه باطل و شفای معلولین و مجروحین انقلاب و جنگ تحمیلی و نابودی دشمنان اسلام و بشریت، آمریکای جنایتکار وصهیونیزم جهانی دعا کنید و با خلوص، این دعای از دل برآمده ملتِ شهید پرور ایران را

ص: ۷۵

تکرار کنید که خدایا خدایا تا انقلاب مهدی (عج) از نهضتِ خمینی محافظت بفرما، خامنه‌ای رهبر به لطف خود نگه‌دار.

از خداونـدِ تبـارک و تعالی توفیق همگان را مسئلت داشـته آرزومنـدیم با سـلامتی و موفقیت کامل پس از انجام اعمال و زیارات با دعاهایی مقبول به میهن اسلامی باز گردید.

وَالسلامُ عَلَیْکُمْ جَمیعاً وَرَحْمَةُ اللّه

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحیم

جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ فى سَبيلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱ ۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹